คู่มือการปฏิบัติงาน

งานกิจการสภา เทศบาลตำบลหนองตะครอง

นางปทิตตา ไขว้พันธุ์ ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

เจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานกิจการสภา

เทศบาลตำบลหนองตะครอง อำเภอละหานทราย

จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

งานกิจการสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหนองตะครอง และเป็นแนวทางในการติดต่อประสานงานกับประชาชนและหน่วยงานอื่น ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามแนวทาง ขั้นตอน วิธีการ และระเบียบกฎหมายต่าง ๆที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาสาระของคู่มือเล่มนี้ ประกอบด้วย โครงสร้างสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง หน้าที่รับผิดชอบงานกิจการสภา และการประชุมสภาท้องถิ่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานและการติดต่อราชการกับงานกิจการสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ

งานกิจการสภา

ปทิตตา ไขว้พันธุ์

เทศบาลตำบลหนองตะครอง

สารบัญ

	หน้า
โครงสร้างสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง	**๑**
อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล	**๓**
การปฏิบัติหน้าที่ของสภาเทศบาล	**๔**
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการสภา	**๘**
การประชุมสภาท้องถิ่น	**๑๐**
การเลือกประธานสภาท้องถิ่น	**๑๑**
การเสนอร่างข้อบัญญัติฯ	**๑๘**
ขั้นตอนการพิจารณาร่างงบประมาณของสภาฯ	**๑๙**
ผนวกท้าย	๓๐

สภาท้องถิ่น

“สภาท้องถิ่น” อาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔) ข้อ ๔

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรีและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี

“ประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการสภาท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการสภาเทศบาล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

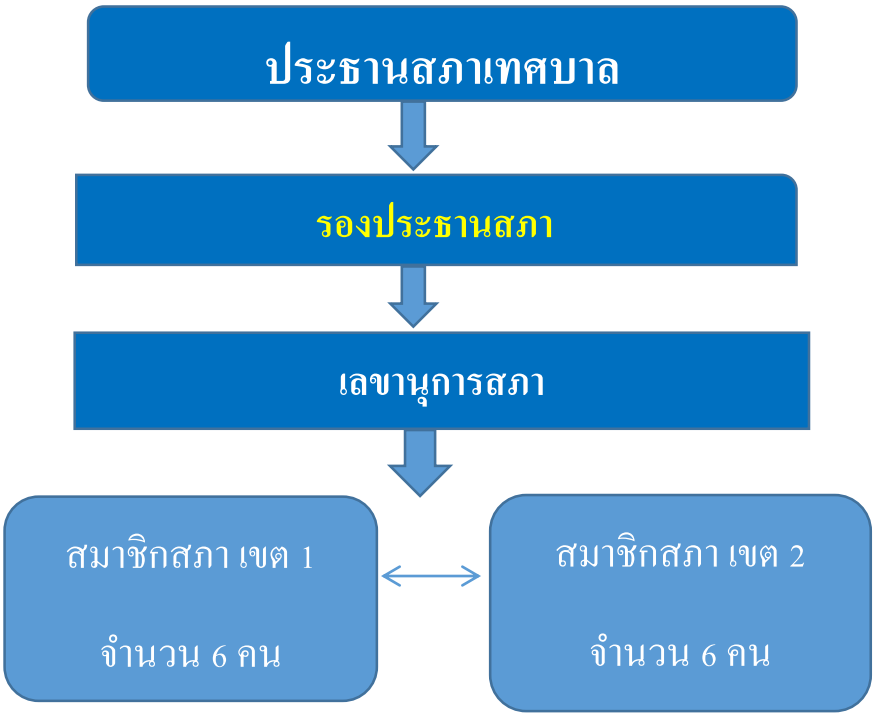
“ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

“ข้อบัญญัติงบประมาณ” หมายความว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติงบประมาณงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สำหรับเทศบาล

สภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง

สภาเทศบาล เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ สภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง ประกอบด้วย ประธานสภา ๑ คน รองประธานสภา ๑ คน เลขานุการสภา ๑ คน และสมาชิกสภาเทศบาล แบ่งเป็น ๒ เขต เขตละ ๖ คน รวม ๑๒ คน

โครงสร้างสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง

สภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง ปัจจุบันประกอบด้วย

๑. นางอุบล แก้วเพชร ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง
๒. นางชวารา บุญยรัตน์ รองประธานสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง
๓. นายประดิษฐ์ ทองหล่อ สมาชิกสภาเทศบาล เขต ๑
๔. นางรัสมี อรุณศรี สมาชิกสภา เขต ๑
๕. นายสุภาพ รสน้อย สมาชิกสภา เขต ๑
๖. นายปวน ติ่งนางรอง สมาชิกสภา เขต ๑
๗. นายทองจันทร์ คุ้มไพฑูรย์ สมาชิกสภา เขต ๑
๘. นางปราณี ศรีสมศักดิ์ สมาชิกสภา เขต ๒

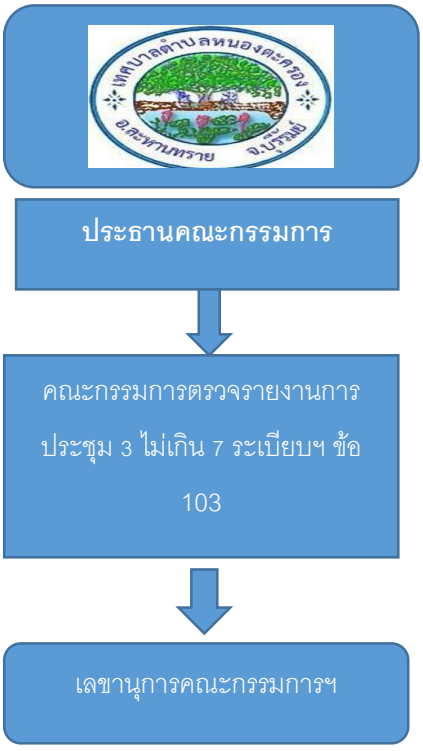
๙. นายพั่ว เจตบุตร สมาชิกสภา เขต ๒
๑๐.นายชน ประจักษ์ สมาชิกสภา เขต ๒
๑๑.นางสาวพิมพิศ วงศ์อุดทา สมาชิกสภา เขต ๒
๑๒.นายสมพงษ์ เทียบหว้า เลขานุการสภา
๑๓. นางปทิตตา ไขว้พันธุ์ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ/เจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานกิจการสภา

สภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด ดังนี้

๑. คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ประกอบด้วย (คณะกรรมการวิสามัญ)

๑. นายสุภาพ รสน้อย ประธานกรรมการตรวจรายงานการประชุม
๒. นายประดิษฐ์ ทองหล่อ กรรมการตรวจรายงานการประชุม
๓. นางรัสมี อรุณศรี กรรมการตรวจรายงานการประชุม
๔. นายชน ประจักษ์ กรรมการตรวจรายงานการประชุม
๕. นายองอาจ จัตุกูล กรรมการตรวจรายงานการประชุม
๖. นางสาวสังวาลย์ บวรชาติ กรรมการตรวจรายงานการประชุม
๗. นางปทิตตา ไขว้พันธุ์ กรรมการตรวจรายงานการประชุม/เลขานุการกรรมการ

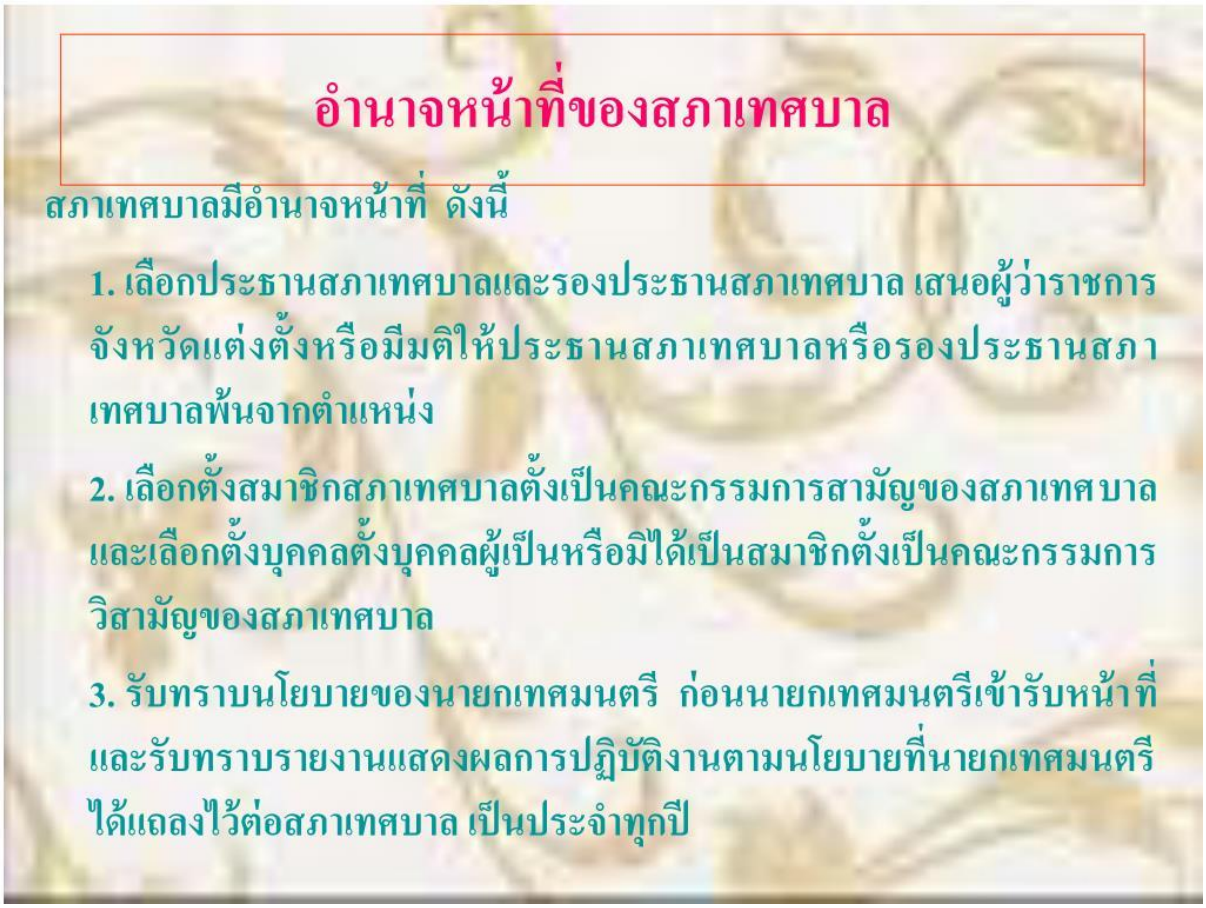
<u>อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล</u>

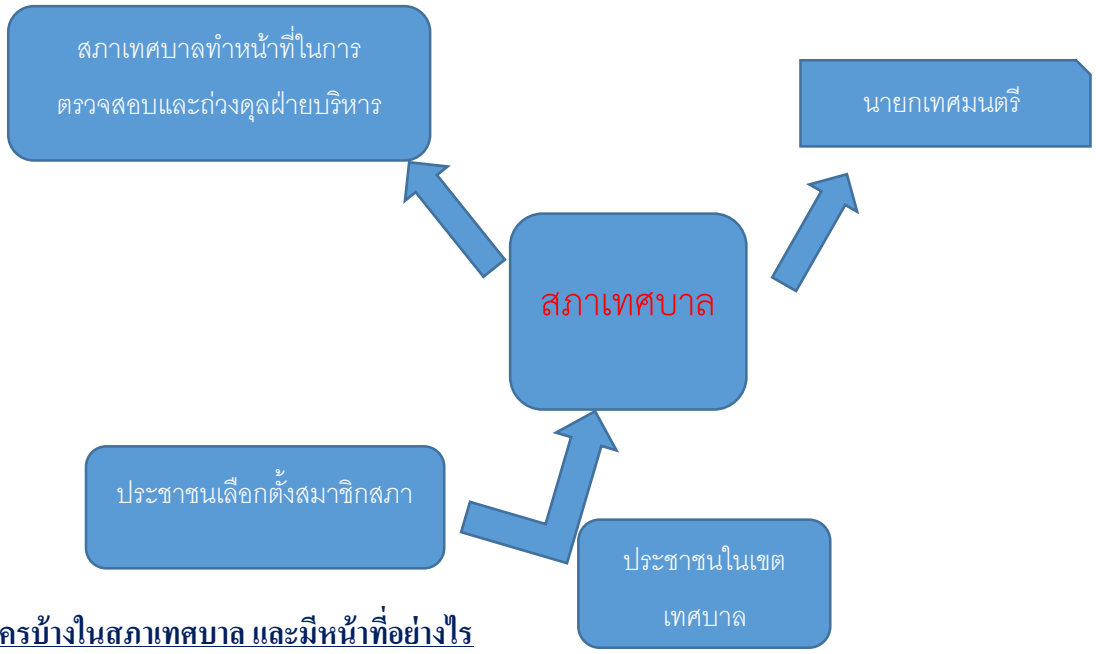
สภาเทศบาลเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของเทศบาล หน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ พิจารณาให้ความเห็นชอบ กิจการสำคัญของเทศบาลตำบล โดยใช้มติของที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลเป็นหลัก มีประธานสภาเทศบาลตำบลหนองตะครอง เป็นหัวหน้าตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔) ข้อ ๑๖

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเทศบาลตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของเทศบาล

(๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติเทศบาลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ของ เทศบาล

(๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกเทศบาล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาเทศบาล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

มีใครบ้างในสภาเทศบาล และมีหน้าที่อย่างไร

(๑) สมาชิกสภาเทศบาลตำบล (จำนวนตามโครงสร้าง เทศบาลตำบล) มีหน้าที่ดังนี้

- เข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลตำบล อภิปรายแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลและลงมติในประเด็นต่างๆ
- ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาลตำบล
- เสนอร่างข้อบัญญัติเทศบาลตำบล
- ตั้งกระทู้ถามนายกเทศบาลตำบล หรือรองนายกเทศบาลตำบล อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่
- เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป นายกเทศบาลตำบล โดยไม่มีการลงมติ ด้วยจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทั้งหมดที่มีอยู่
- ขอเปิดประชุมวิสามัญด้วยจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- หน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด หรือฐานะผู้แทนประชาชนในหมู่บ้านและเทศบาลตำบลนั้น

(๒) ประธานสภาเทศบาลตำบล ๑ คน : เลือกจากสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาเทศบาลตำบล ดำรงตำแหน่งจนครบอายุ สภาเทศบาลตำบลหรือมีการยุบสภาเทศบาลตำบล ประธานสภาเทศบาลตำบล มีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินการกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุม ที่กระทรวง มหาดไทยกำหนด

<u>ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</u>

- ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลตำบล ตามที่กฎหมายกำหนด
- เป็นประธานของที่ประชุมสภาเทศบาลตำบล เว้นแต่ในขณะที่เข้ากล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติในที่ประชุมสภาเทศบาลตำบล
- บังคับบัญชาการงานในเทศบาลตำบล
- รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาเทศบาลตำบล
- เป็นผู้แทนสภาเทศบาลตำบล ในกิจการภายนอก
- อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามกฎหมาย
- กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

(๓) รองประธานสภาเทศบาลตำบล ๑ คน : เลือกจากสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาเทศบาลตำบล ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของ สภาเทศบาลตำบล หรือมีการยุบสภาเทศบาลตำบล เช่นเดียวกับประธานสภาเทศบาลตำบล รองประธานสภาเทศบาลตำบลมีหน้าที่ช่วยประธานสภาเทศบาลตำบล ปฏิบัติการตามหน้าที่และกระทำกิจการตามที่ประธานสภาเทศบาลตำบล มอบหมายในกรณีไม่มีประธานสภาเทศบาลตำบล หรือประธานสภาเทศบาลตำบล ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาเทศบาลตำบลปฏิบัติหน้าที่แทน

(๔) เลขานุการสภาเทศบาล ๑ คน : ซึ่งสภาเทศบาลตำบล เลือกจากสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น เลขานุการสภาฯ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานธุรการ และจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภาเทศบาลตำบล มอบหมายและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔) ได้กำหนดให้

<u>เลขานุการสภาเทศบาลตำบล มีหน้าที่ดังต่อไปนี้</u>

- แจ้งนัดประชุมสภาเทศบาลตำบล ตามคำสั่งของประธานสภาเทศบาลตำบล
- ชี้แจ้งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือหนังสือส่งการ หรือ แนวทางปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการของเทศบาลตำบล ต่อที่ประชุมสภาเทศบาลตำบล

- ช่วยเหลือประธานสภาเทศบาลตำบล จัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลตำบล

- เชิญประธานสภาชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่

- จัดทำรายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบล

- เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภาเทศบาลตำบล แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาเทศบาลตำบล

- ช่วยประธานสภาเทศบาลตำบล ในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

- ช่วยเหลือประธานสภาเทศบาลตำบล ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภาเทศบาล

- หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นหรือ กระทำกิจการอื่นตามที่ประธานสภาเทศบาลตำบล มอบหมาย

การปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบล

มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

(๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

(๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

(๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

(๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

(๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(๘) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผย

ข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒) เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

(๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์

(๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

(๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

(๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

(๖) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้

(๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

(๙) เทศพาณิชย์

การปฏิบัติหน้าที่ของสภาเทศบาลตำบล

มาตรา ๔๙ (พรบ.เทศบาล)ให้สภาเทศบาลตำบลมีสมาชิกสิบสองคน

๑) หน้าที่ของสภาเทศบาล

สำหรับหน้าที่ของสภาเทศบาลโดยหลักการแล้วมีสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

(๑) หน้าที่ในการเลือกฝ่ายบริหาร

(๒) หน้าที่ในการสะท้อนความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล

(๓) หน้าที่ในการออกเทศบัญญัติ และ

(๔) หน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลฝ่ายบริหาร

สำหรับหน้าที่แรก คือ หน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร

หน้าที่ในประการที่สอง คือ หน้าที่ในการสะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้น เป็นหน้าที่โดยทั่วไปของผู้แทนประชาชนอยู่แล้ว เช่น รับฟังปัญหา ความต้องการ ความเดือดร้อน ตลอดจนข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของประชาชนในเทศบาล แล้วนำข้อเรียกร้องเหล่านั้นเสนอต่อฝ่ายบริหารให้ฝ่ายบริหารดำเนินการแก้ไขให้ หรือในบางเรื่องที่สมาชิกสภาเทศบาลสามารถกระทำได้เอง สมาชิกสภาเทศบาลก็จะ

ดำเนินการแก้ไขได้เลย หรือหากในบางเรื่องอยู่เกินขอบเขตอำนาจที่เทศบาลจะดำเนินการได้ สมาชิกสภาเทศบาลก็จะทำหน้าที่ในการประสานไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป การดำเนินการเพื่อให้ฝ่ายบริหารกระทำตามข้อเรียกร้องของตนนั้น อาจกระทำได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การทำหนังสือยื่นแสดงปัญหาของประชาชนในเทศบาลผ่านไปยังนายกเทศมนตรี เป็นต้น และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของตนกับผู้มีอำนาจ ร้องขอให้ผู้มีอำนาจดำเนินการให้ เป็นต้น

หน้าที่ในประการที่สาม คือ หน้าที่ในการออกกฎหมายหรือเทศบัญญัติ หน้าที่นี้เป็นหน้าที่ที่ชัดเจนที่สุดในการทำงานของสภาเทศบาล กล่าวคือ สภาเทศบาลทำหน้าที่เป็นองค์กรทางนิติบัญญัติในเทศบาล ทำหน้าที่ในการพิจารณา กลั่นกรองและอนุมัติกฎหมายต่างๆ ว่าควรบังคับใช้ในเขตเทศบาลหรือไม่ อย่างไร และเมื่อพิจารณากันอย่างรอบคอบแล้ว สมาชิกสภาเทศบาลจึงจะมีมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเพื่อบังคับใช้เป็นเทศบัญญัติต่อไปหรือไม่ หน้าที่ในประการนี้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดว่า “เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมาย...”และหน้าที่ในประการสุดท้าย คือ หน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของฝ่ายบริหารนั้น สภาเทศบาลมีวิธีการในการตรวจสอบและถ่วงดุลอย่างน้อย ๓ วิธีได้แก่

(๑) การตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหาร

เพื่อให้ฝ่ายบริหารตอบกระทู้ที่ตนเห็นว่าเป็นปัญหาและให้ฝ่ายบริหารชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแนวทางเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป ดังมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) การตรวจสอบการทำงานโดยคณะกรรมการสามัญและวิสามัญของสภาเทศบาล

คณะกรรมการสามัญและวิสามัญของสภาเทศบาล มีหน้าที่หลักในการกระทำกิจการใด ๆ ตามที่สภามอบหมายให้ดำเนินการ เช่น สืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริง ศึกษาถึงความเป็นไปได้ หรือลงไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เทศบาล เป็นต้น และเมื่อได้ดำเนินการไปเช่นไร กรรมการดังกล่าวต้องรายงานผลการดำเนินงานนั้นให้สภาเทศบาลรับทราบด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการในลักษณะเช่นนี้ ก็คือ การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในลักษณะหนึ่งด้วยเช่นกัน เช่น หากสภาเทศบาลไม่เห็นด้วยกับการทำงานของฝ่ายบริหาร สภาเทศบาลอาจจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาและพิจารณาว่าในประเด็นดังกล่าว ควรมีแนวทางในการตัดสินใจหรือดำเนินการอย่างไร ตลอดจนสามารถเรียกให้ฝ่ายบริหารมาชี้แจงว่าเหตุใดฝ่ายบริหารจึงตัดสินใจเช่นนั้น ซึ่งหากฝ่ายบริหารไม่สามารถชี้แจงให้คณะกรรมการดังกล่าวเข้าใจหรือไม่สามารถตอบคำถามได้อย่างกระจ่างชัดแล้ว ผลเสียย่อมเกิดแก่ตัวผู้บริหารเอง และอาจมีผลในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

มาตรา ๓๒ วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ให้อำนาจแก่สภาเทศบาลไว้โดยกำหนดว่า “สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ
อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล”

(๓) การเสนอเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในเขตเทศบาล

การตรวจสอบการทำงานในประการนี้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา ๓๒ ทวิ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒ ว่า “ในกรณีกิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชนในท้องถิ่นสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่หรือคณะเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้ และประกาศให้ประชาชนทราบ การออกเสียงประชามติต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ กิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวรรคหนึ่ง...”

ซึ่งกฎหมายได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิเข้ามาช่วยฝ่ายบริหารตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญต่อเทศบาลได้ง่ายขึ้น ซึ่งการให้ความเห็นของประชาชนนี้จะสามารถกระทำได้ก็ต้องได้รับการเสนอจากสมาชิกสภาเทศบาลเสียก่อน

- การรับฟังการแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติ และ ผลการดำเนินงานของนายกเทศมนตรี การตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของฝ่ายบริหารวิธีการหนึ่งก็คือ การฟังการแถลงนโยบายและผลการดำเนินงานของนายกเทศมนตรี ซึ่งวิธีการดังกล่าวแม้จะไม่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของฝ่ายบริหารมากนัก แต่ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่แสดงให้เห็นได้ว่าฝ่ายบริหารต้องทำงานอยู่ภายใต้การควบคุมและตรวจสอบของสภาเทศบาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาล ตามมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ว่า ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และให้นายกเทศมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี

- การขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ (เฉพาะเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี) ในเรื่องการขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ กฎหมายได้กำหนดรายละเอียดไว้ในมาตรา ๔๘ ทวาทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ

๒) หน้าที่ของนายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี

ตามกฎหมายได้กำหนดหน้าที่ของนายกเทศมนตรี (มาตรา ๔๘ เตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒) ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาล

(๒) ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติและนโยบาย

(๓) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

(๔) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี

(๕) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๖) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

ลักษณะการใช้อำนาจของนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงนี้แตกต่างจากการใช้อำนาจของนายกเทศมนตรีในรูปแบบคณะเทศมนตรีในสมัยก่อน กล่าวคือ นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงมีลักษณะการใช้อำนาจที่เด็ดขาดกว่า และเป็นผู้ใช้อำนาจแต่เพียงคนเดียว ไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจร่วมกับรองนายกเทศมนตรี ซึ่งสามารถสร้าง“ภาวะผู้นำ” และการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาลตำบลจะเกิดจากการประชุมสภาเทศบาลตำบล และมติของที่ประชุมสภาเทศบาลตำบล ซึ่งในปีหนึ่งจะมีการประชุมดังนี้

(๑) สมัยประชุมสามัญสภาเทศบาลตำบล : ในปีหนึ่งให้มี ๔ สมัย สมัยไม่เกิน ๓๐ วัน

(๒) สมัยประชุมวิสามัญสภาเทศบาลตำบล : นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาลตำบล ประธานสภาเทศบาลตำบล นายกเทศบาลตำบล หรือสมาชิกสภาเทศบาลตำบล มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ที่อยู่ในตำแหน่งอาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้เปิดประชุมวิสามัญ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นสมควรก็ให้เรียกประขุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การประชุมสภาท้องถิ่น

๑. การประชุมสภาครั้งแรก

๑. ตามระเบียบ ข้อ ๖ ให้นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้สมาชิกสภามีการประชุมสภา

๒. ครั้งแรก ภายใน ๑๕ วันนับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกครบตามจำนวนแล้ว สิ่งที่ต้องทำในการประชุม

๓. ประชุมสภาครั้งแรก คือ

๔. ปฏิญาณตนในที่ประชุม

๕. เลือกประธานสภาท้องถิ่น

๖. เลือกรองประธานสภาท้องถิ่น

๗. เลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น

๘. กำหนดสมัยประชุมสามัญของปีนั้น และกำหนดสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปีถัดไป

๑.๑ ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว

ตามระเบียบ ข้อ ๗ ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก กำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว ดังนี้

๑) ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว แต่หากผู้มีคุณสมบัติตาม (๑) ไม่ยอมทำหน้าที่ให้ผู้มีอายุสูงสุดรองลงมาทำหน้าที่แทน และในกรณีที่มีสมาชิกสภามีอายุสูงสุดเท่ากันมากกว่า ๑ คน ให้ใช้วิธีจับสลาก

๑.๑) หน้าที่ประธานสภาชั่วคราว

(๑) นำสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณตน

(๒) ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

(๓) รายงานผลการเลือกตั้งประธานสภาท้องถิ่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สภาลงมติ

๑.๒) การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราว

การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราวนั้น กำหนดให้พ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่ตั้งประธานสภาเทศบาล

๒) เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้ปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นในครั้งนั้น

๑.๒ การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการท้องถิ่น

๑) การเลือกประธานสภาท้องถิ่น

การเลือกประธานสภาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยวิธีการ การเสนอชื่อ การลงคะแนน การตรวจนับคะแนนการรายงานผล โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑.๑) การเสนอชื่อตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้สมาชิกสภาสามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภา ดังนี้

(๑) สมาชิกสภา ๑ คน สามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาได้เพียง๑ชื่อ

(๒) ผู้ที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีสมาชิกสภาออกเสียงรับรองอย่างน้อย ๒ คน

(๓) หากมีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาเพียง ๑ คน

๑.๒) การลงคะแนน

ให้สมาชิกสภาเขียนชื่อตัว และชื่อสกุลของผู้ถูกเสนอ จำนวน ๑ ชื่อ และให้สมาชิกสภาหย่อนบัตรที่เขียนชื่อเหมือนการลงคะแนนลับ ตาม ข้อ ๗๕ วรรคสาม โดยประธานสภาเป็นผู้เรียกสมาชิกสภาตามลำดับอักษร ใส่ซองมาใส่ในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด

(๒) หากมีผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ลงคะแนนใหม่โดยวิธีเดิมอีกครั้ง (ตาม ๑.๒)

(๓) หากคะแนนยังเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลาก โดยวิธีการจับสลากนี้ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อ ๘ วรรคสาม ดังนี้

(๓.๑) ประธานชั่วคราวจัดให้ตกลงกันว่าใครจะจับสลากก่อน

(๓.๒) ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ประธานชั่วคราวจับสลากว่าใครจะจับสลากก่อน

(๓.๓) บัตรสลาก ต้องมีชนิด สี ขนาด เหมือนกัน มีจำนวนเท่าคนที่มีคะแนน

๑.๔) การรายงานผล

ประธานสภาชั่วคราวมีหน้าที่รายงานผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือก

๒) การเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น

เมื่อมีการเลือกประธานสภาได้แล้ว ให้สภาท้องถิ่นดำเนินการเลือกรองประธานสภาและเลขานุการสภา ซึ่งการเลือกรองประธานสภาและเลขานุการสภานี้จะต้องเลือกในการประชุมสภาครั้งแรกจำนวนรองประธานสภาสามารถมีได้ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเทศบาลให้มีรองประธานสภาได้จำนวน ๑ คน

๒.๑) การเสนอชื่อ

วิธีการเลือกรองประธานสภา ให้ใช้วิธีเดียวกับการเลือกประธานสภา ตามระเบียบข้อบังคับ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แต่กรณีที่มีคะแนนเท่ากันเป็นครั้งที่ ๒ ให้ประธานเป็นผู้ชี้ขาด

๒.๒) การรายงานผล

ประธานชั่วคราวมีหน้าที่รายงานผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือก

๓) การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น

วิธีการเลือกเลขานุการสภา ให้ประธานสภาใช้วิธีเดียวกับการเลือกรองประธานสภาตามระเบียบบังคับ ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับการเลือกเลขานุการสภาให้เลือกจากสมาชิกสภา หรือพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น และเมื่อได้เลขานุการสภาแล้ว ให้เลขานุการสภาชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

๔) กรณีตำแหน่งว่างลง

ตามระเบียบ ข้อ ๑๕ ได้กำหนดว่าเมื่อประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุสภา ให้สภาดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาแทนในตำแหน่งที่ว่าง ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ประธานสภาท้องถิ่น

ตามระเบียบ ข้อ ๑๖ ประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) ดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด

๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ในขณะที่เข้ากล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น

๓) บังคับบัญชาการงานในสภาท้องถิ่น

๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น

๕) เป็นผู้แทนสภาท้องถิ่นในกิจการภายนอก

๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

๒.๒ รองประธานสภาท้องถิ่น

ตามระเบียบข้อ ๑๗ รองประธานสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ช่วยประธานสภาท้องถิ่นในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่น หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย ในกรณีไม่มีประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่น โดยให้นำความในข้อ ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒.๓ เลขานุการสภา

ตามระเบียบข้อ ๑๘ และข้อ ๑๙ เลขานุการสภา มีหน้าที่ดังนี้

๑) แจ้งนัดประชุมสภาท้องถิ่นตามคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น

๒) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสั่งการ หรือแนวทางปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น

๓) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่น

๔) เชิญประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่

๕) จัดทำรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น

๖) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภาท้องถิ่น แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น

๗) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

๘) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น

๙) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี่หรือกระทำกิจการอื่นตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย ในการประชุมสภาครั้งใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้สภาเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น คนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นเฉพาะในการประชุมคราวนั้นโดยนำความในข้อ ๑๓ และข้อ ๒๖ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนเลือกให้กระทำด้วยวิธีการยกมือ

๓. การประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่นมี ๔ ประเภท คือ

๑) การประชุมสภาสมัยแรก

๒) การประชุมสามัญ

๓) การประชุมวิสามัญ และ

๔) การเรียกประชุมกรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุม

โดยจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไปในส่วนของการกำหนดจำนวนสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้สภาเทศบาลกำหนดว่าการประชุมสมัยสามัญประจำปีแต่ละสมัยในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัยในปีนั้นมีกำหนดกี่วัน และให้กำหนดวันเริ่มประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไปและมีกำหนดกี่วัน เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติ แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่นและปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีที่ไม่ได้กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีไว้หรือไม่ได้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกในปีถัดไป หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสมัยประชุมสามัญประจำปี หรือวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีที่กำหนดไว้แล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นปรึกษาในสมัยประชุมสามัญประจำปีอื่น หรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

การประชุมสภาท้องถิ่น ประกอบไปด้วย ๓ ประเภท ดังนี้

๓.๑ การประชุมสภาครั้งแรก ได้กล่าวรายละเอียดไปแล้วตามหัวข้อ ๕.๑

๓.๒ การประชุมสามัญ

เทศบาล ตามมาตรา ๒๔ ได้กำหนดให้มีจำนวนสมัยประชุมได้ปีละ ๔ สมัย มาตรา ๒๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติให้

(๑) สภาเทศบาลกำหนดสมัยประชุมสามัญได้มีกำหนดไม่เกิน ๓๐ วัน

(๒) แต่กรณีจำเป็นสามารถขยายเวลาได้ โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

๓.๓ การประชุมวิสามัญ

เป็นการประชุมนอกสมัยการประชุมสามัญ โดยมีความจำเป็นของการประชุมเพื่อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น เทศบาล ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติให้

(๑) ประธานสภา นายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาจำนวนไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งสามารถยื่นคำร้องขอเปิดประชุมจากผู้ว่าราชการจังหวัด

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมวิสามัญ

(๓) สมัยประชุมมีกำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน

(๔) หากต้องการขยายวันประชุมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

๓.๔ การเรียกประชุมกรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุม

เทศบาล ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน) ได้บัญญัติว่า กรณีไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดและปิดประชุม

๔. การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น

๑) ให้ประธานสภาทำหนังสือแจ้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุม ไม่น้อยกว่า ๓ วัน ยกเว้นการประชุมเร่งด่วนจะแจ้งกำหนดให้ปิดประกาศได้น้อยกว่า ๓ วัน แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม

๒) บอกนัดในที่ประชุม และให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ไม่ได้มาประชุมให้ทราบล่วงหน้าด้วย

๓) กรณีประชุมเร่งด่วน สามารถนัดประชุมล่วงหน้าน้อยกว่า ๓ วันได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม และต้องระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือด้วย

๔.๑ สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการเรียกหรือนัดประชุม

๑) ส่งระเบียบวาระไปพร้อมกัน เว้นแต่ มีเหตุรีบด่วนให้แจ้งในขณะเปิดประชุม

๒) ประชาสัมพันธ์กำหนดวัน เวลา และเรื่อง ให้ประชาชนทราบ

หมายเหตุ การจัดระเวลาวาระเป็นไปตามข้อ ๒๗

๔.๒ สิทธิของประชาชนในการเข้าฟังการประชุม

ตามระเบียบข้อ ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาท้องถิ่นกำหนด (เป็นระเบียบของสภาท้องถิ่น)

๔.๓ สิ่งที่ต้องดำเนินการในการประชุมสภาตามระเบียบข้อ ๒๕ กำหนดให้

๑) เมื่อถึงกำหนดเวลานัด เลขานุการสภาให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาเข้าห้องประชุม

๒) ให้ประธานตรวจดูว่าสมาชิกสภาเข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่

๓) การนับองค์ประชุม

(๑) หากสมาชิกสภาไม่ได้ลงชื่อ แต่เข้าร่วมประชุมให้ถือว่ามาประชุม

(๒) หากสมาชิกสภาลงชื่อไว้ แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมไม่ให้นับ และถือว่าขาดประชุม

๔) ถ้าไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัด ๑ ชั่วโมง ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ประธานสภาสั่งเลื่อนการประชุม

(๒) ให้ถือว่าสมาชิกสภาไม่อยู่ขาดประชุม

๕) การแจ้งเลื่อนการประชุมให้ใช้วิธีเกี่ยวกับการนัดประชุม

๔.๔ ประธานในที่ประชุมสภา

๑) ปกติให้ประธานสภาและรองประธานสภาตามลำดับเป็นประธานที่ประชุม

๒) ในกรณีประธานสภาและรองประธานสภาไม่อยู่หรือ ไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่

(๑) ให้สมาชิกอายุสูงสุด หรือรองลงมาตามลำดับ

(๒) เป็นประธานชั่วคราวเพื่อเลือกสมาชิกกันเองเป็นประธานที่ประชุมคราวนั้น

(๓) วิธีการเลือก ให้เสนอชื่อ แล้วลงคะแนนโดยวิธียกมือ

๓) เมื่อประธานสภา / รองประธานสภา / ยอมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ในระหว่างการเลือกให้ระงับการเลือก ถ้าเลือกได้แล้วให้ผู้ได้รับเลือกพ้นหน้าที่ และให้ประธานสภา / รองประธานสภาเป็นประธานที่ประชุมต่อไป

๔.๕ การประชุมตามระเบียบวาระ

๑) ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ ที่ประชุมสภาจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นในการประชุมคราวนั้น และโดยทั่วไปวาระการประชุมจะเรียงลำดับก่อนหลัง ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

(๒) รับรองรายงานการประชุม

(๓) กระทู้ถาม

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้ว

(๕) เรื่องที่เสนอใหม่

(๖) เรื่องอื่น ๆ

๒) การสั่งปิดประชุม ประธานจะสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระไม่ได้ เว้นแต่กรณีเกิดเหตุอลเวง ตามระเบียบข้อ ๑๒๑ หาก

(๑) ถ้าประธานฝ่าฝืน (สั่งปิดก่อน) ให้สมาชิกสภาจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งที่มีอยู่ในที่ประชุม เห็นว่าให้เปิดประชุมต่อไป ให้ประชุมต่อไปตามระเบียบวาระจนหมด และให้รองประธานสภาเป็นประธานที่ประชุม ถ้ารองประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้สมาชิกเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุม (วิธีการตามระเบียบข้อ ๒๖)

๓) วาระการประชุมที่ยังไม่ได้ประชุม ให้ประธานสภาจัดวาระนั้นเข้าในระเบียบวาระการประชุมในครั้งต่อไป

๔.๖ การพักประชุม ตามระเบียบข้อ ๓๐ จะพักการประชุมได้ต้อง

๑) ประธานสภาเห็นเป็นการสมควร

๒) สั่งพักการประชุมไว้ชั่วคราวก็ได้ (ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจน)

๔.๗ การประชุมโดยเปิดเผย – ลับ การประชุมปกติเป็นการประชุมโดยเปิดเผย เว้นแต่

๑) กฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ประชุมลับ เช่น ประชุมเพื่อพิจารณาความประพฤติของสมาชิกสภา (แต่ผู้ที่ถูกอภิปรายอาจขอให้ประชุมเปิดเผยได้)

๒) ผู้บริหาร / สมาชิก ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของที่ประชุมร้องขอให้ประชุมลับ

โดยทำเป็นหนังสือ / เสนอด้วยวาจาในการประชุม (ระเบียบข้อ ๓๑ วรรคสอง) (ไม่ต้องขอมติ) การประชุมลับประธานสภาสั่งให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากที่ประชุม จนพ้นระยะที่จะฟังการประชุมได้ตามระเบียบ ข้อ ๓๒ ระบุว่าการประชุมสภาท้องถิ่นเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาท้องถิ่น เนื่องจากเห็นว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่หรือเรื่องที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดตามความในหมวด ๙ แห่งระเบียบนี้ให้ประชุมลับเว้นแต่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ถูกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย

๔.๘ รายงานการประชุม

๑) ต้องให้คณะกรรมการตรวจรายงานได้ตรวจสอบ

๒) ทำสำเนารายงานที่ได้ตรวยสอบแล้ว (อย่างน้อย ๒ ฉบับ) ให้สมาชิกตรวจดูก่อนเวลา

ประชุมไม่น้อยกว่า ๑ วัน เพื่อให้สภาท้องถิ่นรับรองรายงานการประชุมนั้น

๓) การแก้ไขถ้อยคำในรายงานการประชุมให้กระทำโดยมติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น

รายงานการประชุใสภาท้องถิ่นทุกครั้ง อย่างน้อยจะต้องมีรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุม ลาประชุมและขาดประชุม

๔) ให้ประธานสภาลงชื่อเป็นหลักฐานว่าสภารับรองแล้ว

๕) การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ เป็นไปตามมติของสภา โดยให้เลขานุการสภาท้องถิ่นปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผย ณ ส านักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ

๖) ข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจเสนอญัตติด้วยวาจาขอมิให้โฆษณา ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้เป็นไปตามที่ร้องขอ

๗) รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมยังไม่ได้ตรวจสอบ หรือสภายังไม่ได้รับรอง หรือที่สภาท้องถิ่นได้รับรองแล้วแต่ประธานสภาท้องถิ่นยังไม่ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพราะเหตุครบอายุของสภาท้องถิ่นหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นบันทึกเหตุการณ์นั้นไว้และเป็นผู้รับรองรายงานการประชุมนั้น

๘) การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของสภาท้องถิ่น

๕. การเสนอญัตติ

ญัตติมี ๒ ประเภท คือ

๑) ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น และ

๒) ญัตติร่างข้อบัญญัติ

การเสนอญัตติมีระเบียบ ดังนี้

๑) การเสนอญัตติต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น และมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อย ๒ คน เว้นแต่มีสมาชิกน้อยกว่า ๘ คน ให้สมาชิกรับรอง ๑ คน

๒) กรณีสมาชิกเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องให้ผู้บริหารรับรองด้วย(ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามระเบียบ ข้อ ๔๔)

๓) การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติใด ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่ต้องมีผู้รับรอง

๔) ญัตติที่อาจเสนอด้วยวาจา แต่ต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรอง ดังนี้

(๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม

(๒) ขอให้รับรองรายงานอื่นๆ ของคณะกรรมการ

(๓) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือญัตติขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติสามวาระรวดเดียว

ตามระเบียบข้อ ๔๕

(๔) ญัตติที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง

(๕) ญัตติที่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นควรอนุญาตการบรรจุญัตติที่เสนอด้วยวาจาตามวรรคห้า ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมคราวนั้น

๕) วิธีการเสนอญัตติ

(๑) ยกมือขึ้นพ้นศีรษะเมื่อประธานอนุญาตจึงกล่าวได้ ณ ที่ของตน หรือที่จัดไว้

(๒) การรับรอง : วิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

๖) การบรรจุญัตติ

(๑) ประธานสภาต้องบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระภายในเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น

(๒) ญัตติที่เสนอด้วยวาจา ประธานสภาต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระในการประชุมคราวนั้น

(๓) กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาได้ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และให้แจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาท้องถิ่น

๗) ห้ามมีการเสนอญัตติอื่น ในขณะที่สภาท้องถิ่นกำลังประชุมเพื่อปรึกษาญัตติใดอยู่ ยกเว้น

(๑) ขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

(๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ตามหมวด ๘ แห่งระเบียบนี้

(๓) ขอให้ลงมติ

(๔) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ

(๕) ขอให้ปิดอภิปราย

(๖) ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป

(๗) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๘) ขอให้ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาใช้อำนาจตามข้อ ๑๑๘ ข้อ ๑๒๐ หรือข้อ ๑๒๑ ตามระเบียบนี้

(๙) ขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้

(๑๐) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องอื่น

๖.ร่างข้อบัญญัติ ร่างข้อบัญญัติต้องแบ่งเป็นข้อและมีบันทึก ประกอบด้วย

๑) หลักการของร่างข้อบัญญัติ

๒) เหตุผลที่เสนอร่างข้อบัญญัติ

๖.๑ การเสนอร่างข้อบัญญัติ

เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมา และตรวจเห็นถูกต้องตามระเบียบการประชุมนี้แล้ว ต้องส่งสำเนาให้กับสมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน ก่อนการประชุม ยกเว้นกรณีประชุมรีบด่วน ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนเวลาประชุม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว ต้องนำเสนอข้อบัญญัติ

ท้องถิ่นชั่วคราวนั้นเข้าระเบียบวาระก่อนร่างข้อบัญญัติอื่น

๖.๒ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

๑) การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ ต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ แต่ที่ประชุมสภาจะอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียวได้ โดยผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะเป็นผู้เสนอก็ได้ เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียวแล้ว การพิจารณาวาระที่ ๒ ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภา โดยให้ประธานที่ประชุมเป็นประธานคณะกรรมการแปรญัตติ

๒) การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณ จะพิจารณา ๓ วาระ โดยจะพิจารณารวดเดียวไม่ได้ และในวาระ ๒ ต้องกำหนดเวลาเสนอคำแปรญัตติไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง นับแต่สภามีมติรับหลักการ

๓) วาระการพิจารณา

(๑) <u>วาระที่ ๑</u> เรื่อง รับหรือไม่รับหลักการ และห้ามให้มีการลงมติก่อนที่สมาชิกสภาได้อภิปรายเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว หรือสภาจะให้คณะกรรมการสภาพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

(๒) <u>วาระที่ ๒</u> ควรตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้ โดยเฉพาะอย่างย่างร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ ถ้าสภาไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

๑) ให้ประธานสภานำปรึกษาเพื่อเลือกสมาชิกเป็นกรรมการในคณะกรรมการหาข้อยุติ (ใช้วิธีเลือกรองประธานสภา)

๒) แจ้งมติ และรายชื่อกรรมการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่สภาไม่รับหลักการ

๓) แจ้งมติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในวันถัดจากวันมีมติ

๖.๓ ร่างข้อบัญญัติตกไป

๑) ร่างข้อบัญญัติที่สภาไม่รับหลักการ

๒) ร่างข้อบัญญัติที่สภาลงมติไม่ให้ตราเป็นข้อบัญญัติ

ผลเมื่อร่างข้อบัญญัติตกไป

๑) ถือว่าร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป เว้นแต่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

๒) ห้ามเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติที่มีหลักการเดียวกันในสมัยประชุมนั้นอีก เว้นแต่ประธานสภาอนุญาตเมื่อเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

๖.๔ การถอนญัตติ คำแปรญัตติ แก้ไขข้อความ หรือขอถอนชื่อการขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อ

๑) ต้องการแก้ไขข้อความในญัตติร่างข้อบัญญัติที่เปลี่ยนหลักการ

๒) ขอถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือผู้ร่วมเสนอญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ ได้จัดเข้าระเบียบวาระแล้วจะทำได้ต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมสภา หรือที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ (คำแปรญัตติชั้นคณะกรรมการฯ)

กรณีถือว่าถอนญัตติ

๑) ถึงวาระพิจารณาแล้ว ผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปราย หรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภา ให้ถือว่าได้ถอนญัตติ / คำแปรญัตตินั้น

๒) กรณีผู้บริหารเสนอญัตติ / แปรญัตติ อาจมอบหมายให้รองนายกฯ เลขาฯ ที่ปรึกษาฯ เป็นผู้อภิปรายชี้แจงหรือแถลงแทนก็ได้ แต่ต้องทำเป็นหนังสือ

๗.การอภิปราย

๗.๑ การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมสภา

๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ โดยให้ยืนกล่าว ณ ที่ของตนหรือ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ก็ได้ และต้องกล่าวกับประธานสภาท้องถิ่น ให้ใช้เวลาตามสมควร หากใช้เวลาเกินสมควรและมีผู้อื่นจะอภิปรายต่อไป ประธานอาจสั่งให้หยุดได้ เมื่ออภิปรายมา ๑๐ นาทีแล้ว (ตามระเบียบข้อ ๖๗)

๒) การอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษาห้ามกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็น

๓) ห้ามใช้คำหยาบคายใส่ร้ายป้ายสีผู้ใด

๔) ห้ามกล่าวถึงชื่อบุคคลใดๆ เว้นแต่หากจำเป็น

๕) ห้ามนำเอกสารมาอ่านในที่ประชุมฟัง เว้นแต่จำเป็น

๖) ห้ามนำวัตถุใดๆ เข้ามาแสดง เว้นแต่ประธานอนุญาต

๗.๒ การอนุญาตให้อภิปราย และลำดับการอภิปราย

๑) ให้ผู้เสนอญัตติ หรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน กรณี มีหลายคนให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายครั้งละ ๑ คน

๒) ผู้คัดค้าน (ถ้ามี)

๓) ผู้สนับสนุนผู้เสนอ หรือผู้แปรญัตติ

๔) ผู้สนับสนุนผู้คัดค้าน ให้อภิปรายสลับกัน ถ้าไม่มีอีกฝ่ายก็ให้ฝ่ายนั้นอภิปรายต่อเนื่องได้

๗.๓ การปิดอภิปราย การปิดอภิปรายจะกระทำได้เมื่อ

๑) ไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป

๒) ประธานเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้วประธานเสนอให้วินิจฉัยว่าควรปิดอภิปรายหรือไม่ เว้นแต่ อภิปรายกรณีสมาชิกถูกกล่าวหา ตามข้อ ๗๒ ให้อภิปรายจนหมดข้อสงสัย ห้ามรวบรัดอภิปราย

๓) เมื่อปิดอภิปรายแล้วให้ประธานเสนอให้ลงมติ

๗.๔ การรักษาระเบียบการประชุม

๑) เมื่อประธานเตือน สมาชิกต้องปฏิบัติตามทันที (ตามระเบียบข้อ ๖๖)

๒) เมื่อเห็นว่ามีผู้กระทำผิดระเบียบการประชุม สมาชิกสภาอาจยืนหรือยกเมือร้องขอต่อประธานให้วินิจฉัย

๓) คำวินิจฉัยเป็นเด็ดขาดและห้ามอภิปรายในเรื่องนี้อีก (ตามระเบียบข้อ ๗๐)

๔) ขณะอภิปราย ถ้าประธานสภายืน ให้สมาชิกระงับการอภิปรายแล้วนั่งลงทันทีและสมาชิกต้องฟังประธานสภา

๘. การลงมติสภา

๘.๑ วิธีการออกเสียงลงคะแนน

๑) เปิดเผย ให้ใช้วิธียกมือพ้นศีรษะ เว้นผู้บริหาร / สมาชิกไม่น้อยกว่า ๓ คน เสนอให้ใช้วิธียืนขึ้น หรือ เรียกชื่อตามลำดับอักษร และที่ประชุมเห็นชอบ

๒) ลับ

(๑) ในกรณี กม. กำหนดให้ออกเสียงลงคะแนนลับ

(๒) ในกรณี ผู้บริหาร / สมาชิกไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ที่อยู่ในที่ประชุมเสนอให้ออกเสียงลับและสภาเห็นชอบ

๓) วิธีการ เขียนเครื่องหมายบนกระดาษใส่กล่องที่จัดให้ แล้วประธานเรียกชื่อตามลำดับอักษรนำซองมาใส่หีบด้วยตนเองต่อหน้าประธาน

๘.๒ การลงมติ

๑) ก่อนลงมติ ประธานต้องตรวจสอบว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ถ้าไม่ครบลงมติไม่ได้

๒) หลัก “หนึ่งคนหนึ่งเสียง”

๓) ประธานที่ประชุมออกเสียงในฐานะสมาชิก โดยไม่ต้องลงจากที่นั่งประธานก็ได้

๔) ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน และให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดเป็นเกณฑ์

๕) กรณี ประธานถามและไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นถือว่าเห็นชอบ

๖) กรณีสมาชิกเข้ามาเมื่อเริ่มลงคะแนนแล้ว

(๑) กรณีเปิดเผย – มีสิทธิออกเสียงร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จได้

(๒) กรณีลับ – มีสิทธิออกเสียงได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนน

๘.๓ การนับคะแนนและประกาศลงคะแนน

๑) เมื่อนับเสร็จแล้วประธานต้องประกาศคะแนนทันที ให้ประกาศด้วยว่าได้คะแนนข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

๒) ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น กรณีคะแนนเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงชี้ขาด และอาจบอกเหตุผลด้วยหรือไม่ก็ได้

๙. กระทู้ถาม

๙.๑ ความหมายและประเภทกระทู้

กระทู้ถาม คือ คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ ๑) กระทู้ถามทั่วไป

๒) กระทู้ถามด่วน

๙.๒ หลักเกณฑ์การตั้งกระทู้ถาม

๑) แต่ละกระทู้ที่ผู้ตั้งและซักถามได้เพียงคนเดียว

๒) ในการประชุมครั้งหนึ่ง คนหนึ่งตั้งได้ ๑ กระทู้ ยกเว้นประธานสภาอนุญาต

๓) ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ๘ ประการ ดังนี้

(๑) มีความเชิงประชด เสียดสี หรือแกล้งกล่าวใส่ร้าย

(๒) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก

(๓) ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป

(๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน

(๕) เพื่อให้ออกความเห็น

(๖) ในปัญหาข้อกฎหมาย

(๗) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ

(๘) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ

๔) ทำเป็นหนังสือ (แนบท้ายระเบียบ) และยื่นต่อประธานสภา เพื่อเสนอล่วงหน้า และให้ประธานสภาส่งกระทู้ให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมบรรจุเข้าระเบียบวาระภายใน ๗ วัน นับแต่ส่งกระทู้ให้ผู้บริหาร

๙.๓ กระทู้ถามด่วน

๑) กระทู้ถามด่วนต้องเป็นเรื่องเกี่ยวประโยชน์สำคัญหรือเหตุฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วนกระทบประชาชนอย่างร้ายแรงที่จะต้องรีบชี้แจง และดำเนินการโดยทันที

๒) ประธานต้องรีบส่งให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมกับกำหนดเวลาตามความสำคัญและความสนใจของประชาชน

๓) ประธานต้องอนุญาตให้ถามกระทู้ถามด่วนก่อน (ตามลำดับ)

๔) เมื่อผู้บริหารตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ซักถามได้อีก ๓ ครั้ง

๙.๔ การสิ้นผลของกระทู้ถาม

๑) การถอนกระทู้ถาม

(๑) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนเมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก

(๒) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม/ไม่อยู่เมื่อถึงระเบียบวาระให้ถือว่าถอนกระทู้ถามนั้น

๒) กระทู้ถามตกไป เมื่อสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามตกไป

๙.๕ การตอบกระทู้ถาม

๑) ผู้บริหารมีสิทธิไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ โดยต้องให้สภาทราบภายใน ๗ วัน

๒) ผู้บริหารขอเลื่อนการตอบได้ และขอให้ที่ประชุมโดยต้องชี้แจงเหตุผลพร้อมกำหนดเวลาที่จะตอบ หากนานเกินไป (สภามีสิทธิกำหนดเวลาให้ตอบได้)

๙.๖ กระทู้ที่ยังไม่ตอบระงับไป

๑) ครบวาระสภาท้องถิ่น

๒) ยุบสภาท้องถิ่น

๓) ปิดสมัยประชุม

๔) ผู้บริหารพ้นจากตำแหน่ง

๑๐.คณะกรรมการสภาท้องถิ่น คณะกรรมการสภาท้องถิ่นมี ๒ ประเภท คือ

๑) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน ๓ - ๗ คน

๒) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน ๓ - ๗ คนการตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

๑๐.๑ หน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในกิจการของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณากิจการของสภาท้องถิ่นเป็นกรณีเศษคณะกรรมการสภาท้องถิ่นสามารถตั้งคณะอนุกรรมการสภาท้องถิ่นได้ตามสมควร

๑๐.๒ การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

๑) การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ได้

๒) ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

๓) การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น

๔) สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการสภาท้องถิ่นชุดต่างๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น ดังนี้

(๑) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

๑๐.๓ การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

๑) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น

๒) ตาย

๓) สมาชิกสภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้นั้นสิ้นสุดลง

๔) เลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง

๕) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากหน้าที่

ขั้นตอนการพิจารณาร่างงบประมาณของสภาขั้นตอนการพิจารณาร่างงบประมาณของสภาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

สาระสำคัญ การประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

๑. การใช้อำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาและกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการตามระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

แนวทาง ต้องเป็นกรณีมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบ เนื่องจากระเบียบกำหนดไว้ไม่ชัดเจน หรือระเบียบไม่ได้กำหนดไว้ ประธานสภาฯ จึงสามารถตีความ วินิจฉัยปัญหา และกำหนดวิธีปฏิบัติและใช้บังคับในการประชุมครั้งนั้นไปพลาง

ข้อกฎหมาย ข้อ ๕ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๒. การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น (เตือนว่าอยู่ในสมัยประชุมและแจ้งวันเปิดสมัยประชุม)

แนวทาง ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือและปิดประกาศ ณ ที่ทำการ อปท. ให้สมาชิกทราบว่าอยู่ในสมัยประชุม และแจ้งวันเปิดสมัยประชุมให้สมาชิกทราบ ก่อนวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่า ๓ วัน กรณีเรียกประชุมเร่งด่วน ประกาศให้ทราบ ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง

ข้อกฎหมาย ข้อ ๒๒ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๓. การนัดประชุมสภาท้องถิ่น

แนวทาง ทำเป็นหนังสือในการนัดครั้งแรก ครั้งต่อไปบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ให้ส่งหนังสือแจ้งผู้ไม่ได้มาประชุมคราวนั้นทราบด้วย โดยการนัดให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า ๓ วัน

ข้อกฎหมาย ข้อ ๒๓ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

การแจ้งนัดประชุม โดยการส่งหนังสือ ถือปฏิบัติตาม พรบ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๗

มาตรา ๖๙ วรรคสอง การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งแจ้งเป็นหนังสือต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่ในขณะที่ไปถึง มาตรา ๗๐ การแจ้งเป็นหนังสือโดยวิธีให้บุคคลนำไปส่ง ถ้าผู้รับไม่ยอมรับหนังสือหรือถ้าขณะนำไปส่งไม่พบผู้รับ และหากได้ส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่หรือที่ทำงานในสถานที่นั้นหรือในกรณีที่ผู้นั้นไม่ยอมรับ หากได้วางหนังสือนั้นหรือปิดหนังสือนั้นไว้ ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ไปเป็นพยานก็ถือว่าได้รับแจ้งแล้ว

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๔๒) กำหนดบุคคลที่จะเป็นพยานในการวางหนังสือหรือปิดหนังสือ คือ

๑. เจ้าพนักงานตำรวจ

๒. ข้าราชการส่วนกลาง

๓. เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ ได้แก่ กำนัน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ข้าราชการประจำอำเภอหรือจังหวัด

มาตรา ๗๑ การแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศ สิบห้าวันสำหรับส่งต่างประเทศ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

๔. การเสนอญัตติ โดย นายกฯ

แนวทาง

๔.๑ ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า ๕ วัน และมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน หากสภาฯมีสมาชิกเหลือน้อยกว่า ๘ คน ให้มีสมาชิกรับรอง ๑ คน

๔.๒ ญัตติร่างงบประมาณ ผู้เสนอคือผู้บริหารท้องถิ่นโดยให้ยื่นตามแบบที่กำหนด ไม่ต้องมีสมาชิกรับรอง

๔.๓ กรณีศาลอุทธรณ์ภาค รับคำร้องให้มีการเลือกตั้งนายกใหม่รองนายกฯ สามารถใช้อำนาจรักษาราชการแทน ปฏิบัติหน้าที่เสนอร่างฯ ในขณะนั้นได้

๔.๔ กรณีงบประมาณประจำปี ในภาวะปกติ ให้เสนอสภาภายใน ๑๕ สิงหาคม

๔.๕ ประธานสภาส่งสำเนาร่างให้สมาชิกก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า ๓ วัน

ข้อกฎหมาย

ข้อ ๓๘ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

ข้อ ๕๘ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗ หนังสือ สถ. ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๗๔๖ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑

ข้อ ๒๓ รบ.มท.ว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ๔๑

ข้อ ๔๓ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๕. การอภิปราย / การแถลงญัตติ ต้องดำเนินการโดยนายกฯ

แนวทาง

๕.๑ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดที่ถึงวาระพิจารณาในที่ประชุม ถ้าผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปราย หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ถือว่าถอนญัตตินั้น

๕.๒ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้รองผู้บริหารเลขานุการผู้บริหาร ที่ปรึกษาผู้บริหาร อภิปราย ชี้แจง หรือแถลงแทนได้

ข้อกฎหมาย

ข้อ ๕๖ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๖. ชั้นรับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จะต้องมีการอภิปรายก่อนแล้วจึงจะลงมติได้

แนวทาง ต้องมีการอภิปรายพอสมควร

ข้อกฎหมาย ข้อ ๖๒ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๗. เมื่อสภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแล้ว สภาท้องถิ่นต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

แนวทาง จะเข้าสู่ระเบียบวาระที่ ๒ ชั้นแปรญัตติ โดยมีญัตติ ที่สภาท้องถิ่นจะต้องหารือเพื่อลงมติ คือ

๗.๑ จะตั้งคณะกรรมการแปรญัตติจำนวนเท่าใด(ระหว่าง ๓ – ๗ คน)

๗.๒ เลือกคณะกรรมการแปรญัตติ ที่ละตำแหน่งจนครบโดยวิธีเขียนชื่อลงคะแนน ห้ามเลือกเป็นพวง

๗.๓ กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติ ต่อคณะกรรมการแปรญัตติ ทั้งนี้ต้องกำหนดเวลาเสนอไว้ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง นับแต่สภาท้องถิ่น มีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น ข้อกฎหมาย ข้อ ๘,๑๒,๔๙ , ๑๐๓(๑) รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๙. <u>กรณีสภาท้องถิ่นไม่รับหลักการ</u>

<u>แนวทาง</u> ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกเป็นกรรมการหาข้อยุติ (อบต.เลือก ๓ คน เทศบาล,อบจ. เลือก ๗ คน) โดยเลือกครั้งละ ๑ คน ตาม ข้อ ๑๒ ของ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗ และแจ้งมติให้ผู้กำกับดูแลทราบพร้อมทั้งให้ประธานสภาฯ ทำหนังสือแจ้งให้ผู้บริหารทราบถึงมติไม่รับหลักการด้วย
ข้อกฎหมาย ข้อ ๔๘ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๙. การเลือกคณะกรรมการแปรญัตติ

<u>แนวทาง</u> ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการเลือกประธานสภาฯ โดยเลือกครั้งละ ๑ ตำแหน่ง

ข้อกฎหมาย ข้อ ๑๒,๑๐๓,๑๐๗ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๐. การนัดประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ

<u>แนวทาง</u>

๑๐.๑ ให้แจ้งผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภา ผู้เสนอญัตติ และผู้แปรญัตติทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชม.

๑๐.๒ กรณีผู้แปรญัตติไม่มาชี้แจงตามนัด เกินกว่า ๓๐ นาที นับแต่คณะกรรมการฯได้เริ่มประชุม ให้ถือว่าถอนญัตติ

ข้อกฎหมาย ข้อ ๑๑๕ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๑. คณะกรรมการเชิญบุคคลมาชี้แจง

<u>แนวทาง</u> คณะกรรมการสภาท้องถิ่นมีมติให้เชิญบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นในเรื่อง ที่พิจารณา ให้เชิญในนามประธานกรรมการคณะนั้น
ข้อกฎหมาย ข้อ ๑๑๒ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๒. การเสนอคำแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จะเสนอด้วยวาจาได้หรือไม่

<u>แนวทาง</u> ไม่ได้ เพราะข้อ ๔๙ วรรคสี่ กำหนดว่า “ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่ ๒ กรณีพิจารณาสามวาระรวดเดียว ผู้แปรญัตติอาจเสนอคำแปรญัตติด้วยวาจาได้” ดังนั้น ทางกลับกัน เมื่อการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณไม่สามารถพิจารณาสามวาระรวดเดียวได้ ตามข้อ ๔๕ วรรคสาม การเสนอคำแปรญัตติด้วยวาจาในกรณีพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จึงไม่อาจกระทำได้
ข้อกฎหมายข้อ ๔๙ ประกอบข้อ ๔๕ วรรคสาม รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๓. การสงวนคำแปรญัตติ หมายถึงอะไร

<u>แนวทาง</u> หมายถึง การที่สมาชิก/ผู้บริหารท้องถิ่น ขอสงวน คำแปรญัตติของตน ในการแก้ไข

เพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงข้อความ รายละเอียดในร่างข้อบัญญัติ ซึ่งคณะกรรมการแปรญัตติที่พิจารณาร่างข้อบัญญัติไม่เห็นด้วยกับคำแปรญัตตินั้น เพื่อให้สภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยอีกครั้งในวาระที่ ๒ ว่าจะเห็นด้วยตามคำแปรญัตติ หรือเห็นด้วยกับความเห็นคณะกรรมการแปรญัตติ

ข้อกฎหมาย ข้อ ๑๑๐ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๔. การสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติ หมายถึงอะไร

แนวทาง หมายถึง การที่กรรมการแปรญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงข้อความของร่างข้อบัญญัติ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ แต่เสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการแปรญัตติไม่เห็นด้วย กรรมการ แปรญัตติผู้ขอแก้ไข สามารถขอสงวนความเห็นนั้น แล้วไปอภิปรายต่อสภาท้องถิ่น เพื่อให้ สภาท้องถิ่น ลงมติตัดสินใจอีกครั้ง

ข้อกฎหมาย ข้อ ๑๑๐ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๕. การถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ การขอถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรอง หรือการเป็นผู้เสนอญัตติร่วม จะกระทำได้หรือไม่

แนวทาง สามารถกระทำได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติจากสภาท้องถิ่น หากยังไม่ได้จัดเข้าระเบียบวาระ แต่หากจัดญัตติเข้าระเบียบวาระหรือคำแปรญัตติที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการแปรญัตติแล้ว ต้องได้รับความยินยอมจากสภาท้องถิ่น หรือมติที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติก่อน

ข้อกฎหมาย ข้อ ๕๕ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๖. สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น สามารถแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในลักษณะใด

แนวทาง

๑. ลดรายจ่าย (ตัดทั้งโครงการ)

๒.ขอลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่าย (ตัดเงินลดลง แต่ยังคงมีเหลืออยู่)

๓.ขอตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ ขอเพิ่มเติมรายจ่าย (เพิ่มจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่ายให้สูงขึ้นกว่าที่ได้ขอไว้เดิม

๔.เปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย) โดยต้องมีคำรับรองจากผู้บริหารท้องถิ่น ข้อกฎหมาย ข้อ ๕๙,๖๐ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗ หมายเหตุ กรณีข้อ ๓,๔ ยื่นได้เฉพาะนายกฯ หากสมาชิกยื่นจะทำได้เฉพาะ สท. ส.อบจ. ต้องให้นายกฯลงนามรับรองในญัตติด้วย ส.อบต. ไม่ได้ (พรบ.อบต. ม.๘๗ วรรคเก้า)

๑๗. ห้ามแปรญัตติลักษณะดังนี้

แนวทาง

๑.ดอกเบี้ย และเงินส่งใช้ต้นเงินกู้

๒.รายจ่ายซึ่งเป็นเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย หากไม่ทราบว่ารายจ่ายใดมีข้อผูกพันตามข้อ ๑,๒ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัย

ข้อกฎหมาย ข้อ ๖๑ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๑๘. ชั้นแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย สามารถตัดลดโครงการทั้งโครงการได้ หรือไม่

แนวทาง สามารถแปรตัดลดทั้งโครงการและไม่เสนอโครงการใหม่ทดแทนได้ แม้จะมีผลให้ยอดเงินที่อนุญาตจ่ายขาดหายไป ก็ไม่ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการที่สภาท้องถิ่นได้ลงมติไว้

ข้อกฎหมาย หนังสือ สถ. ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๖๐๑๘ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๙

๑๙. การพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่สอง (ขั้นแปรญัตติ) กรณีข้อความที่ลงมติแล้ว ขัดแย้งหรือบกพร่องในสาระสำคัญ

แนวทาง

๑.ที่ประชุมสภาลงมติส่งปัญหาเฉพาะที่ขัดแย้งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาใหม่ โดยไม่ให้มีการแปรญัตติเรื่องใหม่ขึ้นอีก

๒.ระหว่างคณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาตามข้อ ๑ ให้สภาท้องถิ่นระงับการพิจารณาเฉพาะข้อดังกล่าวไว้ก่อน หรือสภาท้องถิ่นอาจมีมติให้พิจารณาจนจบร่างข้อบัญญัติก็ได้

ข้อกฎหมาย ข้อ ๕๑ วรรค ๓ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๒๐. เหตุใด การพิจารณาแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ(ทุกประเภท) ของคณะกรรมการแปรญัตติ

จึงต้องแจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ

แนวทาง ผู้เสนอญัตติหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิไปชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อกรรมการแปรญัตติได้ตลอดระยะเวลาการพิจารณาญัตติดังนั้นเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริหารท้องถิ่นในการชี้แจงแสดงความ

คิดเห็นในชั้นแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติที่กำหนดไว้

ข้อกฎหมาย ข้อ ๑๑๔ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๒๑. การลงมติในวาระที่ ๒ ชั้นแปรญัตติ

แนวทาง ให้ปรึกษาเรียงลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติ หรือที่คณะกรรมการแปรญัตติแก้ไขเท่านั้น

ข้อกฎหมาย ข้อ ๕๑ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๒๒. การตรวจสอบองค์ประชุม

แนวทาง ก่อนการลงมติทุกครั้ง ให้ประธานสภาท้องถิ่นตรวจสอบดูว่ามีสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในที่ประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีสมาชิกไม่ครบองค์ประชุม จะทำการลงมติไม่ได้

ข้อกฎหมาย ข้อ ๗๖ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๒๓. การพิจาณาร่างข้อบัญญัติ วาระที่ ๓ ขั้นเห็นชอบ

แนวทาง ไม่มีการอภิปราย ยกเว้นที่ประชุมสภาท้องถิ่น จะลงมติให้มีการอภิปราย ถ้ามีเหตุอันสมควรข้อกฎหมาย ข้อ ๕๒ รบ.มท.การประชุมฯ ๔๗

๒๔. การส่งร่างงบประมาณฯ ให้จังหวัด/อำเภอ พิจารณา

แนวทาง

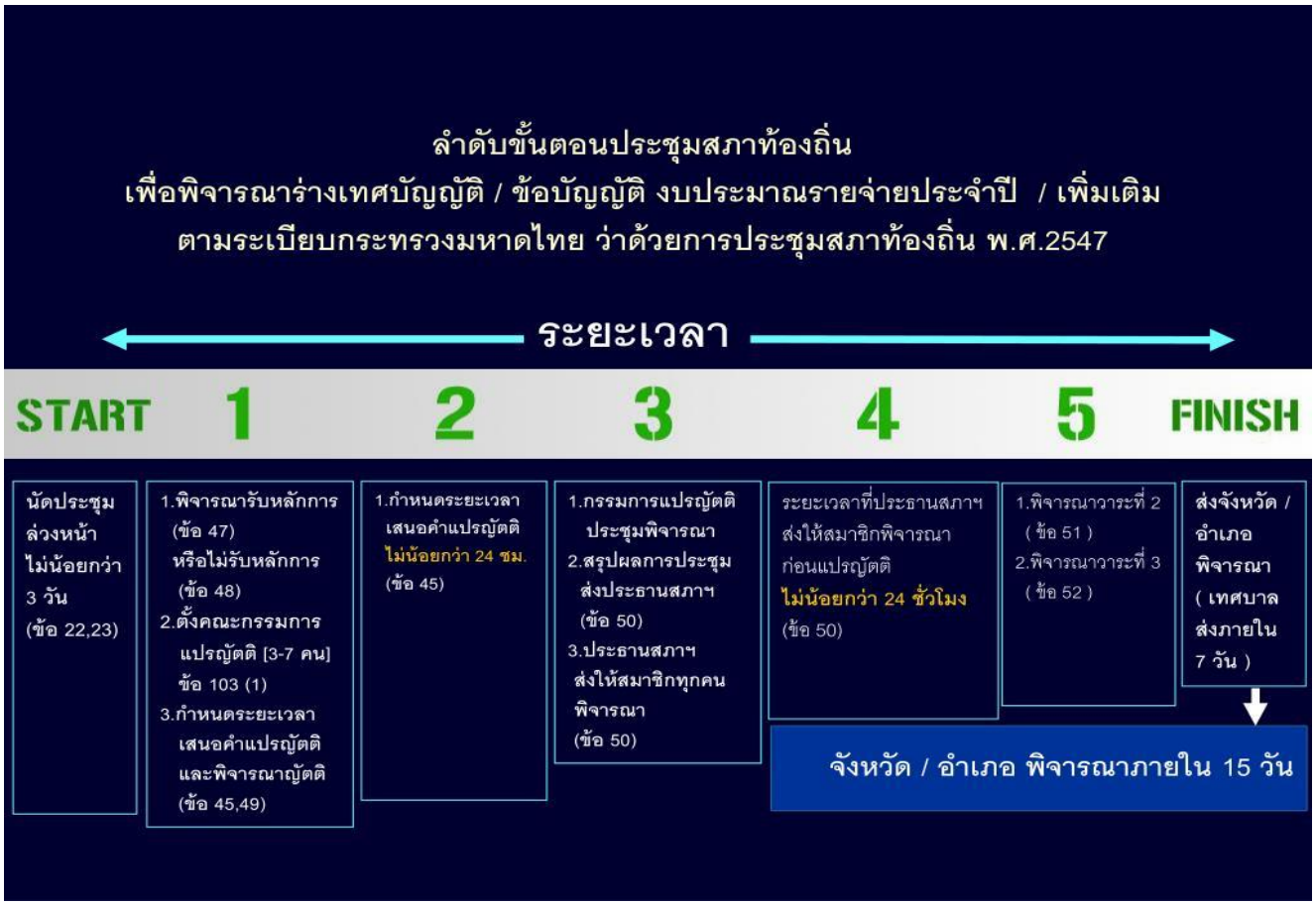
๑. อบจ.ส่งจังหวัดพิจารณา ภายใน ๗ วัน
ข้อกฎหมาย พ.ร.บ.อบจ. ๒๕๔๐ ม.๕๓
๒. เทศบาล ส่งอำเภอพิจารณาภายใน ๗ วัน กรณีเทศบาลนคร/เทศบาลเมือง ส่งจังหวัดพิจารณา ข้อกฎหมาย พ.ร.บ.เทศบาล ๒๔๙๖ ม.๖๒
๓. อบต. ส่งอำเภอพิจารณาโดยเร็ว
ข้อกฎหมาย พ.ร.บ.อบต. ๒๕๓๗ ม.๘๗

๒๕. การพิจารณาวาระสอง กับ วาระสาม จะพิจารณาต่อเนื่อง หรือต้องแยกพิจารณาคนละวัน

แนวทาง

ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง ว่า ในวาระ สอง มีการแปรญัตติ หรือไม่ มีจำนวนญัตติที่ต้องพิจารณาเท่าไร และเมื่อแปรแล้ว เจ้าหน้าที่ ได้ แก้ไขร่างตามมติที่ประชุม ใช้เวลาเท่าไร ระยะเวลาของสมัยประชุมสภาเพียงพอ หรือไม่ ต้องรายงานขอขยายเพิ่มเติม และสุดท้าย เมื่อผ่านวาระ สาม แล้ว ต้องส่งถึงผู้กำกับดูแลภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

รูปภาพ : ลำดับขั้นตอนประชุมสภาท้องถิ่น
เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี / เพิ่มเติม
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗
และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

รูปภาพ : การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

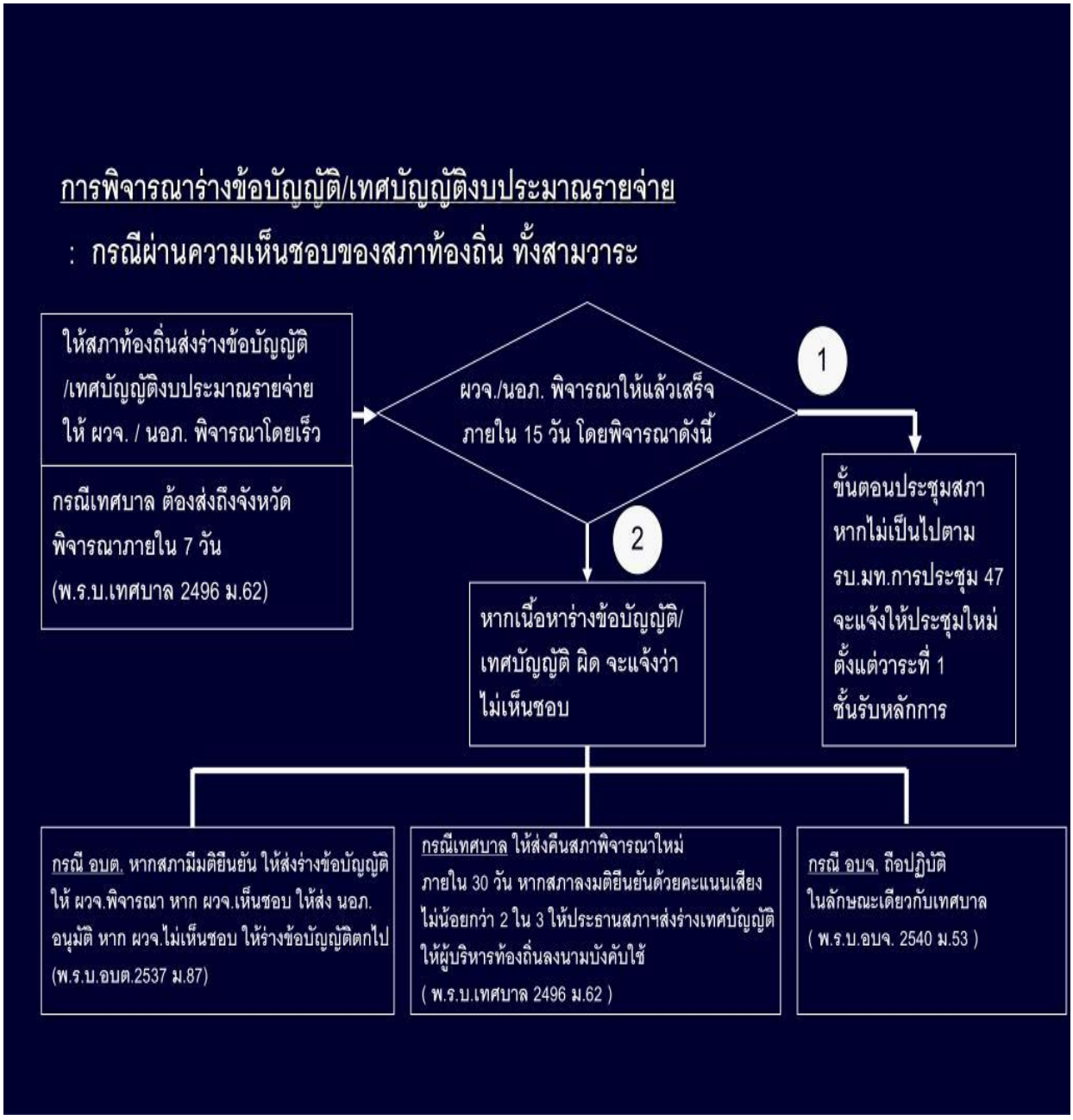
กรณี นัดประชุมสภา

สรุปสาระสำคัญ การประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

ลำดับ	ประเด็น	แนวทาง	ข้อกฎหมาย
1	การใช้อำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา และกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการตามระเบียบ มท.ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น	ต้องเป็นกรณีมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบ เนื่องจากระเบียบกำหนดไว้ไม่ชัดเจน หรือระเบียบไม่ได้กำหนดไว้ ประธานสภาฯ จึงสามารถตีความ วินิจฉัยปัญหา และกำหนดวิธีปฏิบัติและใช้บังคับในการประชุมครั้งนั้นไปพลาง	ข้อ 5 รบ.มท.การประชุมฯ 47
2	การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น (เตือนว่าอยู่ในสมัยประชุม และแจ้งวันเปิดสมัยประชุม)	ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือและปิดประกาศ ณ ที่ทำการ อปท. ให้สมาชิกทราบว่าอยู่ในสมัยประชุม และแจ้งวันเปิดสมัยประชุมให้สมาชิกทราบก่อนวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่า 3 วัน กรณีเรียกประชุมเร่งด่วน ประกาศให้ทราบ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง	ข้อ 22 รบ.มท.การประชุมฯ 47
3	การนัดประชุมสภาท้องถิ่น	ทำเป็นหนังสือ หรือบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ และให้ส่งหนังสือแจ้งผู้ไม่ได้มาประชุมคราวนั้นทราบด้วย โดยให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 3 วัน	ข้อ 23 รบ.มท.การประชุมฯ 47

รูปภาพ : การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

กรณี ผ่านการพิจารณา

โครงสร้างการประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาครั้งแรก	การประชุมสภาท้องถิ่น สมัยสามัญ	การประชุมสภาท้องถิ่น สมัยวิสามัญ
ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นประชุมครั้ง ภายใน 15 วัน นับแต่วัน กกต.จว.ประกาศผลการเลือกตั้ง	กำหนดในวันประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก/สมัยประชุมสามัญ สมัยแรกของแต่ละปี	กรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สิ่งที่ต้องทำในการประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก 1.กล่าวปฏิญาณตน 2.เลือกประธาน/รองประธานสภาฯ และเลขานุการสภาฯ 3.กำหนดสนมัยประชุมสามัญประจำปีและสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปีถัดไป	ประธานสภาเทศบาล นำปรึกษาในที่ประชุมสภา สภาสามัญ ๔ สมัย สมัยละไม่เกิน ๓๐ วัน	สภาเทศบาล ประธานสภาฯ นายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาฯ ที่มีอยู่ในตำแหน่งคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกประชุม
*ปลัดองค์กรปกครองส่วนเทศบาล ทำหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่น -สมาชิกสภาเทศบาลที่อายุมากที่สุด ที่อยู่ในที่ประชุมสภา ทำหน้าที่ประธานสภาชั่วคราว เพื่อนำสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณตน และปรึกษาเพื่อเลือกประธานสภาเทศบาล	จัดทำประกาศสภาเทศบาลและปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลตำบลหนองตะครอง	สภาเทศบาล กำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน จะขยายต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การเลือกประธานสภาท้องถิ่น (ครั้งแรก)

บรรจุในระเบียบวาระการประชุม ตามข้อ 27 (5) เรื่องที่เสนอใหม่

1.การเสนอชื่อ

①สมาชิกสภาฯเสนอชื่อผู้เหมาะสมด้วยวาจา (ตามข้อ 39 วรรคหนึ่ง) (คนหนึ่งเสนอชื่อได้ 1 คน)

②ไม่จำกัดจำนวนชื่อที่เสนอ

③ชื่อที่เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า2 คน แต่ละคนรับรองได้เพียงครั้งเดียว การรับรองนั้นให้กระทำโดยวิธียกมือ (ตามข้อ 39 วรรคสอง)

④ถ้ามีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเพียง 1 คน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก (ตามระเบียบฯ ข้อ 14)

2.การลงคะแนน

①สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกจากผู้ที่ถูกเสนอชื่อ

②ลงคะแนนโดยวิธีเขียนชื่อ-สกุลของผู้ถูกเสนอชื่อ

③ประธานที่ประชุมเรียกชื่อสมาชิกฯ ตามลำดับอักษร นำกระดาษที่เขียนชื่อ-สกุลของผู้ถูกเสนอชื่อ ใส่ซองหย่อนลงหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

④ถ้ามีสมาชิกฯ เข้ามาในที่ประชุมขณะที่เริ่มลงคะแนน ผู้นั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ ก่อนที่ประธานฯ จะสั่งให้นับคะแนน

3.การนับคะแนน

①ประธานที่ประชุมเชิญสมาชิกสภาฯไม่น้อยกว่า 2 คน มาช่วยตรวจนับ

②ตรวจนับแล้วให้ประธานที่ประชุมประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ 8 + ข้อ 81 ของระเบียบ มท.ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547

③ผู้ได้รับคะแนนสูงสุด เป็นผู้ได้รับการคัดเลือก

4.กรณีได้คะแนนเท่ากัน

①เลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยวิธีลงคะแนนและนับคะแนนแบบเดิม

②ถ้าผลการเลือกใหม่ยังมีผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับฉลากเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน

(1)ประธานที่ประชุมให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับฉลากก่อนหลัง

(2)หากตกลงกันไม่ได้ ให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้จับฉลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับฉลากก่อนหลัง

(3)จัดทำบัตรฉลากชนิด สีและขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับผู้ได้รับคะแนนสูงสุด เขียนคำว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”ส่วนบัตรอื่น เขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

5.การแต่งตั้ง

①ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีแต่งตั้งทันทีเมื่อการเลือกประธานสภาท้องถิ่นเสร็จสิ้น

②ประธานสภาท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมในครั้งนั้นต่อไป

③กรณี อบจ. ประธานสภา อบจ. เมื่อสภา อบจ.มีมติเลือกประธานสภา อบจ. ตาม ม.17 แห่ง พรบ.อบจ.พ.ศ.2540 ไม่ต้องแต่งตั้งให้มีผลทันที เนื่องจากกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้แต่งตั้ง

***กรณี อบต. นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง ตาม ม.48 พรบ.สภาตำบลและ อบต. พ.ศ. 2537

***กรณี เทศบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง ตาม ม.20 พรบ.เทศบาล พ.ศ. 2496

**วิธีการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น ก็ดำเนินการเช่นเดียวกัน

**วิธีการเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นดำเนินการเช่นเดียวกับวิธีการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น (ยกเว้นอาจทำประกาศสภาท้องถิ่นแต่งตั้งเลขานุการสภาท้องถิ่น)

ท่านอ้อง เรียบเรียง